

EBA/GL/2020/04

2020 m. gegužės 4 d.

Gairės dėl segmento vidutinio svartinio termino nustatymo pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punktą

---

1. Prievolės laikytis gairių ir teikti pranešimus

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės yra visų pirma skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ne vėliau kaip 30.08.2020 privalo EBI pranešti, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateikia jokio pranešimo, EBI laiko, kad kompetentingos institucijos gairių nesilaiko. Pranešimus reikėtų siųsti adresu compliance@eba.europa.eu užpildžius EBI interneto svetainėje pateiktą formą ir įrašius nuorodą „EBA/GL/2020/04“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turintys reikiamus įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal 16 straipsnio 3 dalį.

---

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo apimtis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse apibūdinama segmento termino (MT) kaip sutartinių mokėjimų, mokėtinių pagal segmentą (CF_t), vidutinio svertinio termino (WAM) apskaičiavimo metodika, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013² 257 straipsnio 1 dalies a punkte. Šiuo tikslu gairėse paaiškinama, kaip nustatyti tame straipsnyje nurodytus sutartinius mokėjimus. Jose taip pat nurodomi duomenys, kurių reikia norinti taikyti WAM metodą, ir pristatomi stebėsenos ir įgyvendinimo aspektai.

Taikymo apimtis

6. Šiomis gairėmis įgyvendinami EBI įgaliojimai paskelbti gaires pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 4 dalį.
7. Šios gairės taikomos įstaigoms, nustatančioms segmento termino reikšmę pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punktą.

Kam skirtos šios gairės?

8. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir finansų įstaigoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje.

Sąvokų apibrėžtys

9. Jeigu nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 ir Reglamente (ES) 2017/2402³ vartojami ir apibrėžti terminai šiose gairėse turi tokią pačią reikšmę.

---

² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

³ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2402, kuriuo nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriama specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema (OL L 347, 2017 12 28, p. 35).

3. Įgyvendinimas

---

10. Šios gairės taikomos nuo 2020 m. rugsėjo 1 d.

4. Gairės

4.1 Sutartiniai mokėjimai pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punktą

4.1.1 Tradicinis pakeitimas vertybiniais popieriais

11. Tradicinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju įstaigos turėtų nustatyti sutartinius mokėjimus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte, remdamosi sutartiniais mokėjimais, kuriuos iniciatorius turi sumokėti SPPVPS ir kuriuos SPPVPS turi sumokėti segmento turėtojams. Tam įstaigos turėtų atlikti šiuos veiksmus nurodyta seka:

- (a) įstaigos turėtų nustatyti pagrindinių pozicijų skolininkų sutartinius mokėjimus, kurie yra mokėtini SPPVPS, taikant 4.3 skirsnyje apibūdintą turto modelį;
- (b) įstaigos turėtų remtis turto modelio taikymo rezultatais apskaičiuodamos SPPVPS atliekamus sutartinius mokėjimus segmento turėtojams pagal sandorio dokumentuose nurodytą mokėjimų pirmumą taikydamos atsakomybės modelį ir atlikdamos šiuos veiksmus nurodyta seka:
  - (i) jos turėtų nustatyti bendrą SPPVPS mokėtiną pinigų srautų sumą, kaip nustatyta 4.4.2 skirsnyje;
  - (ii) jos turėtų paskirstyti sutartinius mokėjimus segmento turėtojams, kaip nustatyta 4.4.3 skirsnyje.

12. Pagal b punktą gautą rezultatą reikėtų laikyti sutartiniais mokėjimais, kaip tai suprantama pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punktą.

4.1.2 Sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais

13. Sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju įstaigos turėtų nustatyti sutartinius mokėjimus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte, toliau aprašyta tvarka.

- (a) Kai segmentams taikomas kredito užtikrinimas, Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti sutartiniai mokėjimai turėtų būti laikomi:
  - (i) sutartinių mokėjimų, kuriuos pagrindinių pozicijų skolininkai turi sumokėti iniciatoriui ir kurie paskirstyti siekiant sumažinti neapmokėtą segmento sumą, ir

- (ii) mokėtinos premijos sutartinių mokėjimų, kuriuos iniciatorius turi sumokėti užtikrinto segmento užtikrinimo teikėjui, kaip nustatyta 4.5 skirsnyje, suma.
- (b) Kitų segmentų, kurie nėra nurodyti a punkte, atveju Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais sutartiniais mokėjimais turėtų būti laikomi tik sutartiniai mokėjimai, kuriuos pagrindinių pozicijų skolininkai turi sumokėti iniciatoriui ir kurie paskirstyti siekiant sumažinti neapmokėtą segmento sumą.

4.2 Duomenys ir informacija

4.2.1 Pagrindinių pozicijų grupės duomenų šaltinis

Vidaus duomenų naudojimas

14. Taikydamos WAM metodą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte, įstaigos turėtų naudoti vidaus duomenis dėl pagrindinių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų portfelio, kai jos yra vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų valdymo įmonė.

Išorės duomenų naudojimas

15. Jeigu įstaigos nėra vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų valdymo įmonė ir neturi prieigos prie vidaus duomenų, jos gali naudoti tik šiuos išorės duomenų šaltinius:
  - (a) iniciatoriaus, rėmėjo, SPPVPS arba valdymo įmonės tiesiogiai ar per trečiosios šalies duomenų teikėją pateiktus duomenis,
  - (b) pagrindinių pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų duomenis, kuriuos pagal Reglamento (ES) Nr. 2017/2402 7 straipsnio 1 dalies a ir e punktus pateikė iniciatorius, rėmėjas ir SPPVPS,
  - (c) pagrindinių pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų duomenis, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 2017/2402 5 straipsnį,
  - (d) sandorio dokumentus.

4.2.2 Pagrindinių pozicijų grupės duomenys

16. Taikant WAM metodą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte, duomenys, kurie yra reikalingi norint taikyti 4.3 skirsnyje nustatytą turto metodą, turėtų būti išsamūs.
17. Kai duomenys, kurie yra reikalingi norint taikyti turto modelį, nėra išsamūs, įstaigos turėtų atlikti būtinas korekcijas, kaip paaiškinama šiame skirsnyje. Jeigu trūksta duomenų dėl

esamo pagrindinės sumos likučio ar pagrindinių pozicijų valiutos, įstaiga neturėtų taikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto WAM metodo.

18. 17 punkte nurodytos korekcijos turėtų būti grindžiamos konservatyviausia prielaida, pagal kurią sutartiniai mokėjimai turėtų būti atidedami kuo arčiau galutinio sandorio išpirkimo termino. Tam įstaigos turėtų pirma naudoti sandorio dokumentuose pateiktą informaciją apie tinkamumo kriterijus, o po to taikyti toliau esantį nebaigtinį korekcijų sąrašą priklausomai nuo to, kokia pagrindinės pozicijos informacija nėra išsami.

Kai nėra išsami pagrindinių pozicijų informacija apie:

- (a) termino suėjimo dieną, įstaigos turėtų taikyti galutinį sandorio išpirkimo terminą;
  - (b) amortizacijos rūšį, įstaigos turėtų taikyti galutinio sumos grąžinimo amortizaciją, t. y. amortizaciją, kai visa pagrindinė suma grąžinama per paskutinį mokėjimą;
  - (c) pagal grafiką vykdomų pagrindinės sumos mokėjimų dažnį, įstaigos turėtų taikyti metų dažnį, kai atsižvelgiant į amortizacijos rūšį mokėjimai turi būti periodiniai;
  - (d) pagal grafiką vykdomų palūkanų mokėjimų dažnį, įstaigos turėtų taikyti metų dažnį, kai atsižvelgiant į amortizacijos rūšį mokėjimai turi būti periodiniai;
  - (e) galiojančią palūkanų normą, kai informacija apie vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų palūkanų normų intervalą yra pateikiama sandorio dokumentuose, įstaigos turėtų taikyti kuo mažesnę palūkanų normą.
19. Nukrypstant nuo 18 punkto e papunkčio, kai neapmokėta pozicijų, apie kurių galiojančią palūkanų normą nėra informacijos, suma neviršija 5 proc. bendros neapmokėtos vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų sumos, tokioms pozicijoms įstaigos turėtų taikyti pagal poziciją pasvertą vidutinę vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų, apie kurias yra informacijos, palūkanų normą.

4.2.3 Informacija apie pakeitimo vertybiniais popieriais sandorį

20. Taikydamos WAM metodą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte, įstaigos turėtų remtis tiksliais ir patikimais informacijos šaltiniais.
21. Sandorio dokumentai turėtų būti pagrindinis informacijos šaltinis apskaičiuojant sutartinius mokėjimus, kuriuos tradicinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju SPPVPS turi sumokėti pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos turėtojams, ir apskaičiuojant sutartinius mokėjimus, susijusius su užtikrinimo pirkėjo ir užtikrinimo teikėjo užtikrinimo sutartimi sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju.
22. Įstaigos turėtų daugiausia naudotis informacija, pateikta pagal Reglamento (ES) Nr. 2017/2402 7 straipsnį.

23. Ne ABCP PSS pakeitimo vertybiniais popieriais atveju įstaigos taip pat gali naudoti įsipareigojimų pinigų srauto modelį, pateikiamą pagal Reglamento (ES) Nr. 2017/2402 22 straipsnio 3 dalį, kaip papildoma informacija.
24. Kai iniciatorius, rėmėjas ir SPPVPS yra įsteigti trečiojoje šalyje, taip pat reikėtų atsižvelgti į pateiktą informaciją apie pakeitimo vertybiniais popieriais dokumentus, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 2017/2402 5 straipsnį.

4.3 Turto modelis. SPPVPS mokėtinų sutartinių mokėjimų nustatymo metodika

4.3.1 Bendrosios turto modelių nuostatos

25. Turto modelio atveju įstaigos turėtų nustatyti visus su portfeliu susijusius sutartinius mokėjimus, kurie per t laikotarpį turi būti sumokėti SPPVPS, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte.
26. Kaip pagrindinius parametrus įstaigos turėtų naudoti visą svarbią informaciją, kuri gali padaryti poveikį tokiems mokėjimams, įskaitant pagrindinę sumą, palūkanas ir, kai taikytina, mokesčius.
27. Įstaigos turėtų nustatyti kiekvienos paskolos mokėjimus atskirai. Kai tinkama atsižvelgiant į portfelio sudėtį, prognozė gali būti rengiama remiantis vienu ar keliais vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų pogrupiais, susijusiais su tokiomis turto rūšimis, kaip iš prekybos gautinos sumos.
28. Iš neveiksnių pozicijų gaunami pinigų srautai turėtų būti modeliuojami atskirai nuo veiksnų pozicijų pinigų srautų.

4.3.2 Veiksnioms pagrindinėms pozicijoms taikoma metodika

Pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai

29. Pagrindinės sumos mokėjimai turėtų būti apskaičiuojami paskolos lygmeniu atsižvelgiant į skolininko ir iniciatoriaus ar pirminio skolininko sutartas sąlygas, nuo kurių priklauso mokėjimų suma ir dažnis. Visų pirma, skaičiavimais turėtų būti tiksliai perteikiamas sutartinis mokėjimų dažnis, tikėtina pagrindinės sumos grąžinimo ir susijusios palūkanų suma, kuri turėtų būti gaunama kiekvieną laikotarpį.
30. Įstaigos turėtų daryti prielaidą, kad WAM apskaičiavimo dieną taikytinas amortizacijos metodas ir palūkanų normos nekis visą paskolos laikotarpį, kai sutartyje yra numatytos pasirinkimo galimybės, kuriomis dar nepasinaudota ar joms dar nesudarytos sąlygos. Jeigu sutartyje jau yra numatyta, kad per ateities laikotarpius taikytinas amortizacijos metodas ir (arba) palūkanų normos kis visiškai taip, kaip yra numatyta, ir tikslių ateities laikotarpiu

amortizacijos ir (arba) palūkanų normos vertę galima nustatyti dar apskaičiuojant WAM, įstaigos turėtų atsižvelgti į tokius būsimus pokyčius.

Atnaujinamųjų laikotarpių traktavimas

31. Norėdamos atnaujinamojo pakeitimo vertybiniais popieriais atveju taikyti turto modelį įstaigos turėtų atlikti visus toliau išvardytus veiksmus.
- (a) Įstaigos turėtų nustatyti numatytąjį kiekvienos vertybiniais popieriais pakeistos pozicijos išpirkimo terminą WAM apskaičiavimo dieną.
  - (b) Kiekvienos vertybiniais popieriais pakeistos pozicijos, kurios išpirkimo terminas sueina iki papildymo ar atnaujinamojo laikotarpio pabaigos, atveju įstaigos turėtų pakoreguoti numatytąjį išpirkimo terminą, kad jis būtų lygus dabartinio išpirkimo termino ir ilgiausio leistino pozicijos, kuri per papildymo ar atnaujinamąjį laikotarpį yra tinkama įtraukti į vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų portfelį, išpirkimo termino sumai. Koregavimą reikėtų atlikti tiek kartų, kiek būtina, kai koreguojamas išpirkimo terminas yra trumpesnis nei papildymo ar atnaujinamojo laikotarpio trukmė.
  - (c) Kai numatytasis vertybiniais popieriais pakeistos pozicijos terminas sueina po atnaujinamojo laikotarpio pabaigos, galutinio išpirkimo termino koreguoti nereikėtų.

Su išankstiniais mokėjimais susijusios prielaidos

32. Įstaigos gali atsižvelgti į išankstinius mokėjimus, kai yra pakankamai duomenų apie ankstesnį išankstinių mokėjimų lygį tam tikroje turto klasėje per pastaruosius 5 metus šalyje, iš kurios yra kilęs turtas, su sąlyga, kad jos atsižvelgtų į žemiausią:
- (a) išankstinių mokėjimų lygį, vertinamą pagrindiniame sandorio kainų išankstinio mokėjimo prielaidų scenarijuje, esant 20 proc. viršutinei ribai;
  - (b) žemiausią ankstesnį turto klasės išankstinių mokėjimų lygį, stebimą kas ketvirtį arba bent kasmet per ilgiausią turimą ne trumpesnę nei 5 metų laikotarpį, šalyje, iš kurios yra kilęs turtas;
  - (c) vidutinį stebimą ketvirtinį išankstinių mokėjimų lygį per sandorio laikotarpį nuo jo pradžios turint bent vienų metų duomenis.

Su būsimu įsipareigojimų neįvykdymu susijusios prielaidos

33. Kai pozicijos yra veiksnus portfelio sudėtyje, apskaičiuodamos WAM įstaigos turėtų daryti prielaidą, kad ateityje nebus įsipareigojimų neįvykdymo ir mokėjimo terminų praleidimo atveju.

Grynujų pinigų sąskaita ir kitos investicijos

34. Įstaigos neturėtų atsižvelgti į pajamas iš indėlio sąskaitos ir kitas SPPVPS daromas trumpalaikes investicijas.

Sutartis dėl vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų

35. Įstaigos turėtų atsižvelgti į emitento sudarytas sutartis, kurių tikslas – sumažinti vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų riziką.
36. Kiekvieną WAM apskaičiavimo dieną įstaigos turėtų daryti prielaidą, kad mokėjimai tarp sutarties šalių nuolat išliks tame lygyje, kokiame jie yra apskaičiavimo dieną, per visą sutarties laikotarpį, net jeigu sutartyje yra numatytos pasirinkimo galimybės, kuriomis dar nepasinaudota arba joms dar nesudarytos sąlygos. Jeigu sutartyje jau yra numatyta, kad per ateities laikotarpius vykdytini mokėjimai kis visiškai taip, kaip yra numatyta, ir tikslią mokėjimo vertę galima nustatyti dar apskaičiuojant WAM, įstaigos turėtų atsižvelgti į tokius būsimus pokyčius.
37. Jeigu mokėjimai tarp sutarties šalių yra susiję su neapmokėtomis tariamosiomis vertėmis, kurias galima apskaičiuoti remiantis šiame skirsnyje aprašyto turto modelio nuostatomis, būsimus mokėjimus reikėtų koreguoti, kad būtų atsižvelgta į tikėtiną tokių tariamųjų verčių pokytį.

Sutartyje numatyti su vertybiniais popieriais pakeistomis pozicijomis susiję priešastiniai veiksniai

38. Pasireiškus priešastiniam veiksniai įstaigos turėtų atsižvelgti į sutartyje numatytus priešastinius veiksnius, dėl kurių po aktyvavimo datos pasikeitė vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų pinigų srautas. Kai sutartyje numatyti priešastiniai veiksniai bus taikytini tam tikrą dieną ateityje visiškai taip, kaip yra numatyta, ir tikslų būsimojo pinigų srauto pakeitimą galima nustatyti WAM apskaičiavimo dieną, įstaigos turėtų taip pat atsižvelgti į tokius būsimus priešastinius veiksnius.

4.3.3 Neveiksnioms pozicijoms taikoma metodika

39. Turėtų būti daroma prielaida, kad pozicijų, kurios apskaičiuojant WAM yra neveiksnioms, pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai yra lygūs nuliui per visą pakeitimo vertybiniais popieriais laikotarpį.

Prielaidos dėl susigrąžinimo normos

40. Kai įstaigoms leidžiama naudoti savo LGD įverčius laikantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 Trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyriaus reikalavimų dėl tam tikrų vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų, kaip tokių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų susigrąžinimo normą jos turėtų naudoti tokią vertę: 1 minus LGD.

41. Kaip vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų, kurios nėra nurodytos 40 punkte, susigrąžinimo normą įstaigos turėtų naudoti tokią vertę: 1 minus vidutinis ankstesnis nuostolio lygis, stebimas per pastaruosius 5 metus turto klasėje šalyje, iš kurios turtas yra kilęs. Kai visų 5 metų informacijos nėra, reikėtų naudoti didžiausią anksčiau nustatytą nuostolio lygį. Jeigu iš patikimų šaltinių, kaip antai hipotekos asociacijų hipotekos paskolų atveju ar ilgų laikotarpių duomenų įrašus turinčių kredito reitingų agentūrų, nepavyksta gauti jokios tokios informacijos, įstaigos turėtų naudoti 50 proc. nuostolio lygį didesnio prioriteto nemažmeninių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų ir mažmeninių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų atveju ir 100 proc. nuostolio lygį mažesnio prioriteto nemažmeninių vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų atveju.

Prielaidos dėl grąžinimo grafiko

42. Kai įstaigoms leidžiama naudoti savo LGD įvertčius laikantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 Trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyriaus reikalavimų, kaip grąžinimo grafiką jos turėtų naudoti vidutinį skolos išieškojimo laikotarpį, kurį jos naudoja apskaičiuodamos savo LGD įsipareigojimų neįvykdymo modeliuose. Kalbant apie likusias įstaigas, turėtų būti daroma prielaida, kad grąžinimo grafikas yra vidutinis ankstesnis skolos išieškojimo laikotarpis per pastaruosius 5 metus toje pačioje turto klasėje iš šalyje, iš kurios turtas yra kilęs. Jeigu tokios informacijos nėra, vietoj to reikėtų naudoti ilgiausią iš anksčiau stebėtų skolos išieškojimo laikotarpių. Jeigu iš patikimų šaltinių (pvz., nacionalinių hipotekos asociacijų hipotekos paskolų atveju ar ilgų laikotarpių duomenų įrašus turinčių kredito reitingų agentūrų) nepavyksta gauti jokios tokios informacijos, įstaigos turėtų daryti prielaidą, kad visos sumos bus susigrąžintos suėjus galutiniam sandorio išpirkimo terminui.

4.4 Įsipareigojimų modelis. Sutartinių mokėjimų, kuriuos SPPVPS turi mokėti segmento turėtojams tradicinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju, nustatymo metodika

4.4.1 Bendrosios atsakomybės modelio nuostatos

43. Visais atsakomybės modelyje naudojamais įvesties kintamaisiais turėtų būti tiksliai perteikiamos pakeitimo vertybiniais popieriais sandorio dokumentuose nustatytos sutartinės sąlygos, įskaitant šias (bet jomis neapsiribojant):
- (a) visą svarbią informaciją apie segmentus, kaip antai segmentų galutinį išpirkimo terminą, mokėjimų dažnį, atkarpos dydį, palūkanas, pagrindines ir tariamąsias sumas;
  - (b) pagrindinius struktūrinius ypatumus, kaip antai mokėjimų pirmumą ir susijusius priešastinius veiksnius;
  - (c) apsidraudimo priemones, struktūrinius užtikrinimo mechanizmus, kaštus ir mokesčius.

44. Į pasirinkimo galimybes kaip sutarties elementus, išskyrus pasirinkimo iš anksto išpirkti sandorius, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 575/2013 244 straipsnio 4 dalies g punkte, dėl kurių sutrumpėtų segmento išpirkimo terminas, atsižvelgti nereikėtų.

4.4.2 Bendros SPPVPS mokėtinios sumos nustatymas

Bendros pinigų srauto sumos nustatymo bendrieji principai

45. Įstaigos turėtų apskaičiuoti bendrą SPPVPS mokėtiną pinigų srauto sumą kiekvieną mokėjimo dieną. Prieš paskirstydamos sutartinius mokėjimus pagal segmentus, kaip paaiškinta šiame skirsnyje, įstaigos turėtų remtis rezultatu, gautu taikant 4.3 skirsnyje aprašytą turto modelį, ir jį koreguoti atsižvelgdamos į visus pinigų srautus, susijusius su apsidraudimo priemonėmis ir struktūriniais užtikrinimo mechanizmais, kai taikytina, bei mokesčius ir kaštus, kurias patirs SPPVPS.

Korekcijos

46. Apskaičiuojant bendrą turimą SPPVPS mokėtiną pinigų srauto sumą reikėtų atsižvelgti į apsidraudimo priemones, dėl kurių susitaria SPPVPS siekdamas padengti mokėjimų neatitikimus tarp pagrindinių pozicijų pinigų srautų ir segmento turėtojams mokėtinų pinigų srautų. Tokios korekcijos turėtų apimti netenkamų ir gaunamų pinigų srautus, susijusius su valiutos ir palūkanų normų apsikeitimo sandoriais, kai taikytina.
47. Įstaigos taip pat turėtų įtraukti faktinius pinigų srautus, susijusius su struktūrinių užtikrinimo mechanizmu, kurių tikslas – užtikrinti, kad būtų laiku ir visiškai sumokėtos mokėtinios segmentų pagrindinės sumos ir palūkanos, naudojimu, kai taikytina, kaip antai su likvidumo priemone, rezervo fondu arba kainų skirtumo perviršio fiksuojamuoju mechanizmu susijusius netenkamų ar gaunamų pinigų srautus.
48. Įstaigos turėtų įtraukti 46 ir 47 punktuose nurodytas korekcijas tik:
- (a) jeigu buvo panaudota apsidraudimo priemonė arba struktūrinis užtikrinimo mechanizmas ir tai padarė poveikį bendrai mokėtinai sumai; tokiu atveju įstaigos turėtų remtis sukauptais faktiniais duomenimis, turimais WAM apskaičiavimo dieną;
  - (b) jeigu jos bus taikytinos tam tikrą dieną ateityje visiškai taip, kaip yra numatyta, ir tikslų pinigų srauto pokytį per ateities laikotarpį galima nustatyti jau atitinkamo WAM apskaičiavimo dieną.

4.4.3 Sutartinių mokėjimų paskirstymas tarp segmento turėtojų

49. Mokėjimų paskirstymas tarp segmento turėtojų turėtų būti tinkamai grindžiamas sutarties dėl pakeitimo vertybiniais popieriais sandorio sąlygomis, taikomomis WAM apskaičiavimo dieną.

Struktūrinių ypatumų traktavimas

50. Modeliuojant įsipareigojimų pinigų srautus reikėtų atsižvelgti į visus struktūrinius sandorio ypatumus, lemiančius mokėjimo paskirstymą tarp segmento turėtojų. Tai turėtų būti, visų pirma, sutartyje įtvirtintos taisyklės dėl mokėjimų pirmumo, obligacijų amortizacijos profilio ir visų pakeitimų, susijusių su priešastinio veiksnio naudojimu.

Mokėjimo pirmumas

51. Mokėjimai kiekvienam segmento turėtojui turėtų būti paskirstomi remiantis sutartyje įtvirtintomis taisyklėmis dėl mokėjimo pirmumo, kuriose turėtų būti tiksliai nustatyta tvarka, kuria kiekvieno segmento obligacijos yra apmokamos, ir grafikas, pagal kurį paskirstomi mokėjimai.
52. Be to, kai taikytina, nustatant kiekvienos obligacijos mokėjimą reikėtų atsižvelgti į svarbiausias taisykles dėl likvidumo priemonės papildymo po dalies ar visų lėšų išmokėjimo, rezervo fondo amortizacijos ir pagrindinės sumos balansinės vertės pildymo.

Amortizacijos profilis

53. Į įsipareigojimų modelį reikėtų įtraukti segmento obligacijų amortizaciją. Įsipareigojimų modelyje reikėtų tiksliai perteikti kiekvienai obligacijai taikomas amortizacijos taisykles, nustatytas atsižvelgiant į mokėjimų pirmumą, remiantis WAM apskaičiavimo metu turimais sandorio dokumentais.

Priežastiniai veiksniai

54. Į sutartyje numatytus priešastinius veiksnius, dėl kurių keičiasi sandorio pinigų srautai, įsipareigojimų modelyje reikėtų atsižvelgti tik jeigu WAM apskaičiavimo dieną jie buvo aktyvuoti.
55. Dėl priešastinių veiksnių, grindžiamų pagrindinio turto veiksniumu, kaip antai mokėjimo terminų praleidimo ir nuostolio lygiai, arba išankstinių pagrindinio turto mokėjimų greitis, nereikėtų daryti prielaidos, kad jie yra aktyvūs, nebent faktinis veiksnumas apskaičiavimo dieną atitiktų iš anksto nustatytas sąlygas. Tačiau, kai sutartyje numatytas priešastinis veiksnys bus taikytinas tam tikrą dieną ateityje visiškai taip, kaip yra numatyta, ir tikslų ateities laikotarpio pinigų srauto pakeitimą galima nustatyti jau WAM apskaičiavimo dieną, įstaigos turėtų atsižvelgti į tokius būsimus pokyčius.

Pasirinkimo galimybių traktavimas

56. Į pasirinkimo galimybes, kaip antai vertės padidinimo sandorius, pasirinkimo parduoti sandorius, reguliavimo sandorius, laiko sandorius ir mokesčių sandorius, dėl kurių sutrumpėtų obligacijos išpirkimo terminas, atsižvelgti nereikėtų.

57. Nukrypstant nuo ankstesnio punkto, galima atsižvelgti į pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 244 straipsnio 4 dalies g punkte numatytus pasirinkimo iš anksto išpirkti sandorius, kuriuos vykdant obligacijas galima išpirkti iš anksto iki visiškai vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų amortizacijos.

4.5 Sutartinių mokėjimų, mokėtinų pagal segmentą sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju, nustatymo metodika

4.5.1 Pinigų srauto sumos nustatymo bendrieji principai

58. Įstaigos turėtų nustatyti sutartinius mokėjimus, kuriuos pagrindinių pozicijų skolininkai turi mokėti iniciatoriui, taikydamos tokią pat metodiką, kaip veiksmų pozicijų vykdant tradicinį pakeitimą vertybiniais popieriais atveju, kaip nustatyta 4.3 skirsnyje. Sutartiniai mokėjimai turėtų būti mokėjimai, kurie turi būti paskirstomi pagal segmentus laikantis sandorio sąlygų. Išankstinių mokėjimų įtraukti nereikėtų.
59. Įstaigos turėtų paskirstyti 58 punkte nurodytus sutartinius mokėjimus pagal segmentus sumažindamos jų neapmokėtas sumas pagal sandorio paskirstymo sąlygas. WAM apskaičiavimo metu sąlygos turėtų tiksliai atitikti tokį paskirstymą. Jeigu paskirstymas nėra aiškiai apibūdintas sąlygose, įstaigos neturėtų taikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtinto WAM metodo.
60. Įstaigos turėtų nustatyti sutartinius premijos mokėjimus, kuriuos pagal sandorio sutarties sąlygas turi mokėti iniciatorius, kaip nurodyta pakeitimo vertybiniais popieriais sandorio dokumentuose.
61. Jeigu sutartiniai premijos mokėjimai priklauso nuo neapmokėtos su kredito užtikrinimu susijusių segmentų sumos, įstaigos turėtų modeliuoti būsimų laikotarpių neapmokėtą segmento sumą iki galutinio sandorio išpirkimo termino, kaip numatyta šiame skirsnyje.

4.5.2 Amortizacija

62. Siekdamas nustatyti neapmokėtą segmentų sumą įstaigos turėtų atsižvelgti į sandorio dokumentuose įtvirtintą amortizacijos sistemą ir daryti prielaidą, kad segmentų amortizacijos sistema WAM apskaičiavimo dieną būtų taikytina per visą sandorio laikotarpį.
63. Jeigu sandorio dokumentuose jau yra numatyta, kad per ateities laikotarpius taikytina amortizacijos sistema kis visiškai taip, kaip yra numatyta, ir tikslią būsimą amortizacijos vertę galima nustatyti apskaičiuojant WAM, įstaigos turėtų atsižvelgti į tokius būsimus pokyčius.

4.5.3 Priežastiniai veiksniai

64. Jeigu garantijoje ar sutartyje yra numatytas priežastinis veiksnys, dėl kurio amortizacijos sistema keičiasi iš vienos į kitą (pvz., iš proporcingos į nuoseklios amortizacijos sistemą), remiantis tam tikromis sąlygomis, kurias reikia įvykdyti (pvz., vertybiniais popieriais pakeistų

pozicijų veiksnumu), į tokį priešastinį veiksnį nereikėtų atsižvelgti, nebent WAM apskaičiavimo dieną jis jau būtų aktyvuotas. Tačiau, kai priešastinis veiksnys bus taikytinas tam tikrą dieną ateityje visiškai taip, kaip yra numatyta, ir tikslų ateities laikotarpio grynujų pinigų srauto pakeitimą galima nustatyti jau atitinkamo WAM apskaičiavimo dieną, įstaigos turėtų atsižvelgti į tokį priešastinį veiksnį.

4.5.4 Pasirinkimo galimybės

65. Kai iniciatorius turi pasirinkimo teisę nutraukti užtikrinimą ir pagal sandorio sąlygas iniciatorius skatinamas atšaukti sandorį iki jo sutartinio termino, iniciatorius užtikrinimo terminu turėtų laikyti laikotarpį iki anksčiausios datos, kurią bus galima pasinaudoti šia teise; kitais atvejais iniciatorius turėtų laikyti, kad tokia pasirinkimo teisė nedaro įtakos užtikrinimo terminui.
66. Įstaigos gali atsižvelgti į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 245 straipsnio 4 dalies f punktą atitinkančius pasirinkimo iš anksto išpirkti sandorius, kuriuos vykdant obligacijas galima išpirkti iš anksto iki visiškos vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų amortizacijos.

4.6 WAM metodo stebėseną ir įgyvendinimas

4.6.1 Modelio korekcijos

67. WAM metodui taikyti naudojamus modelius reikėtų stebėti ir, kai būtina, atnaujinti siekiant atsižvelgti į:
  - (a) visus pagrindinių parametru, įskaitant neapmokėtą obligacijos sumą, priešastinių veiksmų statusą ir sandorio veiksnumą, pokyčius ir
  - (b) visus kitus esminius sandorio pakeitimus, įskaitant obligacijų ar pagrindinių pozicijų restruktūrizavimą.

4.6.2 Trečiųjų šalių duomenų teikėjų pasitelkimas

68. Įstaigos turėtų pasitelkti trečiųjų šalių duomenų teikėjus tik jeigu tinkamai atliko išsamų patikrinimą siekdamas įsitikinti, kad trečioji šalis atitinka šias gaires. Tam įstaigos gali atsižvelgti į nepriklausomo išorės auditoriaus, turinčio įrodytos patirties pinigų srautų modeliavimo srityje ir puikiai išmanančio apie pakeitimą vertybiniais popieriais, vertinimą.

4.6.3 Trečiųjų šalių modeliai

69. Įstaigos turėtų pasitelkti trečiųjų šalių modelių teikėjus tik jeigu tinkamai atliko išsamų patikrinimą ir įsitikino, kad trečioji šalis atitinka šias gaires ir turi tinkamo lygio rinkos patirtį pinigų srautų modeliavimo srityje bei puikiai išmano apie pakeitimą vertybiniais popieriais. Tam įstaigos gali atsižvelgti į nepriklausomo išorės auditoriaus, turinčio įrodytos patirties pinigų srautų modeliavimo srityje ir puikiai išmanančio apie pakeitimą vertybiniais popieriais, vertinimą.

4.6.4 Vidaus modeliai

70. Turto ir įsipareigojimų modelius, kuriuos įstaigos sukuria WAM apskaičiuoti, reikėtų pirma įvertinti; tai gali būti nepriklausoma vidaus peržiūra arba nepriklausomo auditoriaus atliekama išorės peržiūra. Kad vidaus peržiūra būtų nepriklausoma, vertinimą turėtų atlikti darbuotojai, kurie nepriklauso nuo už modelio projektavimą ar kūrimą atsakingų darbuotojų. Ir vidaus, ir išorės auditoriai turėtų turėti įrodytos patirties pinigų srautų modeliavimo srityje ir puikiai išmanyti apie pakeitimą vertybiniais popieriais.

4.6.5 Kokybės vertinimas

71. Įstaigos ir trečiųjų šalių modelių teikėjai turėtų turėti patirties ir būti pajėgūs palaikyti pinigų srautų modelį, kuriame būtų tiksliai perteikiamos svarbiausios pagrindinio portfelio ir sandorio charakteristikos WAM apskaičiavimo dieną.
72. Turto ir įsipareigojimų modelio nuoseklumą ir patikimumą turėtų imties pagrindu kasmet peržiūrėti įstaigos darbuotojai, kurie neatsako už modelio projektavimą ar kūrimą, jeigu tai vidaus modeliai, arba už vidaus auditą. Atliekant nepriklausomą peržiūrą reikėtų įvertinti bent:
- (a) turto modelyje naudojamų įvesties duomenų rinkimo proceso kokybę ir įvesties duomenų reprezentatyvumą;
  - (b) pagrindinių parametru rinkimo proceso tikslumą atsižvelgiant į sandorio dokumentų sąlygas;
  - (c) viso skaičiavimo teisingumą.
73. Atlikus nepriklausomą peržiūrą įstaiga turėtų turėti dokumentus, kuriuose būtų nurodyta, ar sutinkama, jog taikant turto ir įsipareigojimų modelius buvo gauti patikimi rezultatai, ir prireikus būtų pateikiamos rekomendacijos dėl korekcijų, kuriomis būtų galima pagerinti turto ir įsipareigojimų modelių kokybę.

4.6.6 Įgyvendinimas įstaigose

74. Įstaigos turėtų nuosekliai taikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą WAM metodą visoms su tuo pačiu pakeitimo vertybiniais popieriais sandoriu susijusioms pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms.
75. Jeigu WAM metodas yra naudojamas pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų nuosavų lėšų reikalavimams nustatyti pagal SEC-IRBA ar SEC-ERBA, kiekvienos atitinkamo segmento pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos WAM reikėtų apskaičiuoti ir atnaujinti bent kas ketvirtį.
76. Jeigu įstaigos nustato pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos išpirkimo terminą taikydamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 257 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą WAM

metodą, jos turėtų taikyti WAM metodą nuosekliai ir laikydamosi to reglamento 257 straipsnio 2 dalies, kol tos pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos įstaigoje nebeliks. Išimties tvarka, jeigu galutinis išpirkimo terminas sueina anksčiau nei po 1 metų, įstaigoms turėtų būti leidžiama nebetaikyti WAM metodo.